

УДК 7.012.928

МУЗИЧНА ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ТА АНІМАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ВТІЛЕННЯ РЕЖИСЕРСЬКОГО ЗАДУМУ

ДОВЖЕНКО Ірина, СЛІТЮК Олена,
ХИНЕВИЧ Руслана, НІКУЛІНА Анна

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
dovzhen@i.com.ua

Розглянуто сучасні форми втілення режисерського задуму засобами анімації та музичної візуалізації, з'ясовано ступінь ефективності застосування симбіозу електронної форми відтворення музики та анімації для образного втілення творчої думки, його впливу на сприйняття глядача. Проаналізовано сучасні твори аудіовізуального мистецтва відомих виконавців з використанням сучасних форм втілення режисерського задуму. За результатами дослідження розроблено музичний анімований відеокліп на пісню "Ptaha Fred" українського гурту The Unssleeping.

Ключові слова: анімація, відеодизайн, відеокліп, музична візуалізація, режисерський задум.

ВСТУП

Музичні твори споконвіку є частиною життя людини. Наші предки співали, збираючи врожай, доглядаючи худобу, на святах та простими вечорами в колі родичів та друзів. Вони створювали молитви та церковні пісні, щоб звертатися до Бога. Ритуальні обряди супроводжувалися наспівом та ритмом. Створення держав втілювалося у гімни, що співають й до нині в кожній країні, демонструючи єдність та цілісність свого народу.

Сьогодні в людини є доступ до нескінченної кількості музичних треків і пісень різних видів, будь-якої країни, епохи та жанру. З'явилася велика кількість стрімінгових сервісів, що дозволяють легально прослуховувати музичні композиції, аудіокниги та підкасти. До них належать: Spotify (Швеція), YouTube Music (США), Deezer (Франція), SoundCloud (Німеччина) та інші. Але найбільше і найпотаємніше бажання людини, актуалізоване стрімким розвитком цифрових технологій, - "бачити" улюблені музичні твори. На вирішення проблеми приходять творці – режисери та відеодизайнери, з особливим баченням і вмінням образного втілення засобами цифрових технологій.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Розгляду особливостей побудови музичних наративів і цифрових засобів їх втілення присвячено невелика кількість сучасних досліджень. Але стаття Родріго Оліва, Хосе Бідарра і Деніз Араухо "Відео та розповідь у цифровому світі: взаємодії та наративи у відеокліпах"[4] привертає особливу

увагу. Її автори підкреслили діалог мови кіно та показали, що за сучасних сценаріїв музичні відео насправді розповідають історії. Об'єктами їх дослідження були музичні кліпи канадського режисера Ксав'є Долана, також відомого за кліпами співачки Adele. Метою їх дослідження став аналіз використання в музичних кліпах таких конструкцій, як час, простір, драматизація, персонажі та їх дії. Вони також висловили деякі міркування щодо динаміки, яка включає оповідання у відеороликах, перевірили тенденцію, яка протистоїть перегляду коротких і швидких відео і прийшли до висновку, що цифрове оповідання - принцип для розуміння вставки оповіді в різноманітні сучасні аудіовізуальні формати.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Музична візуалізація - це електронна форма транслювання кадрів і відтворень на основі музики. Вона дозволяє людині "бачити" пісні, які вони слухають. "Основним інструментом для створення форм і зображень через візуалізацію музики є комп'ютерне програмне забезпечення, призначене для захоплення даних з музичного аудіо файлу"[1]. Але існують й інші способи "візуалізування" музики:

- за допомогою програмного візуалізатора (він генерує відеоефект у формі хвиль та дуг, що, в залежності від гучності та частоти музики, змінює свою форму);

- засобами анімації (відтворення динамічного художнього зображення у послідовних кадрах);

- засобами художньо-поставлених кліпів (режисерських "міні-фільмів" на основі музики, що дають можливість передати атмосферу пісні через візуальний ряд та гру акторів).

Кліп або відеокліп (у перекладі з англ. Video clip - "відеовідрізок") - короткий відрізок відео у музичному супроводі, тривалістю 3-5 хвилин. Кліп є музичним, коли відео відноситься до певного музичного твору. Він призначений для ілюстрації пісні або музичної композиції, з метою подальшої демонстрації на телебаченні або в Інтернеті, супроводу виконання пісні на концертах та просування альбому або синглу.

Створити оригінальний музичний кліп не просто. Більшість музичних візуалізаторів, які надає Інтернет, дозволяють вибрати шаблон звукового спектру, стиль візуалізації або навіть додати логотипи або посилання на акаунти автора чи виконавця в соціальних мережах. Але зроблені за шаблоном кліпи навряд чи можуть претендувати на звання творів аудіовізуального мистецтва. Вони менше "чіпляють" глядача ніж оригінальний, авторський підхід. Для нього на допомогу приходять відео-камера, анімація, мистецтво режисури та відеодизайну.

"Перші відеокліпи у форматі короткометражних фільмів на музику з'явилися на початку ХХ століття, але справжній розвиток отримали в 1960-ті на ВВС"[2]. З поширенням телебачення, кліпи стали важливою частиною просування артиста. "Як вид мистецтва відеокліпи вийшли з повнометражного кіно в 1970-х роках, коли шукали нові форми м'юзиклів та яскраву подачу музичного матеріалу. Режисери застосовували прийоми компоновання

відеоряду на основі пісні, використовуючи сцени і ефекти, безпосередньо не пов'язані з поточним сюжетом"[2].

Музичні відеокліпи популярних виконавців знімають професійні режисери-кліпмейкери, бюджет яких може перевищувати кілька мільйонів доларів. В таких кліпах задіяні професійні актори, спецефекти, комп'ютерна графіка та анімація.

Поняття "анімація" походить від французького "Animation" (пожвавлення, одухотворення). Вона є одним із видів кіномистецтва, незважаючи на те, що з'явилася раніше перших кінострічок.

Анімація поділяється на три основні види:

- графічна або мальована анімація - класичний вид, де об'єкти малюються вручну;

- об'ємна або матеріальна анімація, в якій об'єкти є окремими елементами матеріального світу (пластилін, ляльки, пісок, голки, тощо);

- комп'ютерна анімація - вид анімації, в якому всі об'єкти створюються за допомогою комп'ютерних засобів (2D-, Flash-, 3D-, тощо).

Існує багато прикладів поєднання музики та анімації у відеокліпах. В даному дослідженні було проаналізовано декілька сучасних творів аудіовізуального мистецтва відомих виконавців з використанням сучасних форм втілення режисерського задуму: "Монатік - С.О.В.А.", "Gorillaz - Feel Good Inc.", "Imagine Dragons - Birds", "Coldplay - Daddy".

Перший - "Монатік — С.О.В.А.". Цей музичний кліп отримав розвиток в українській тривимірній анімації. Його зрежисувала 2D- і 3D-ілюстратор — Ела Вейк. Головний герой, а саме - його образ, представлений як внутрішня сила людини. Зовнішній світ показано в стилі кіберпанку, що добре передає швидкий розвиток технологій в нашому сучасному житті. А ідейний шлях у пісні - сила прийняття емоцій розчарування в людях. Про це, доречі, писав сам артист у своєму блозі.

Другий - "Gorillaz - Feel Good Inc.". Gorillaz - це група поділена на реальну та віртуальну. Кожен кліп групи об'єднує в собі комбінацію світів: реального і віртуального (2D і 3D). Чотирьох її анімаційних учасників створив британський художник-коміксист - Джеймі Хьюлетт. Навколо цих персонажів утворився цілий Всесвіт, у кожного з них є своя історія.

Кожний новостворений кліп набирає обертів і ставав більш складнішим за формою. Якщо в перших роботах не було чіткого сюжету, а герої були майже статичні, то в наступних - закручувалася історія, ускладнювалася анімація. У "Feel Good Inc." було використано 2D і 3D анімація із поєднанням відеозйомки. Автор зміг передати емоцію зловживання через образи та сцени.

Третій - "Imagine Dragons - Birds". Ця історія дуже вражаюча, гарна та сумна. Зрежисована та намальована американським режисером та аніматором Заком Вонгом. Він створив оповідання про хлопчика-птаха, який народився в сім'ї крилатих людей. В сюжеті передані емоції маленького хлопчика, коли він тільки з'являється на світ та його підлітковий вік, коли всі довкола сміялися над ним, бо він був іншим, не схожим на оточуючих його людей. Невелика драматична історія несла глибоке послання - не слід боятися бути собою.

Четвертий - "Coldplay - Daddy". П'ятихвилинний візуал, знятий режисером Аардманом Аса Лукандером, показував дівчинку в рожевому капелюсі, яка загубилася в морі. Одна на гребному човні вона пливе до невідомого, шукаючи батька. Лукандер казав: "Через кілька хвилин після прослуховування треку - він заговорив зі мною таким чином, що історії та візуальні образи почали танцювати переді мною. Мене, як правило, приваблюють емоційні історії, і я хотів розповісти це"[...]. Само відео було зроблено за допомогою 2D-анімації та лялькових сцен, що презентували символізувати спогади дівчини про батька.

ВИСНОВКИ

В результаті дослідження ми переконалися, що музична візуалізація та анімація є дієвим, творчим засобом втілення режисерського задуму. Цифрове оповідання є принципом для розуміння вставки оповіді в різноманітні сучасні аудіовізуальні формати. Проведений аналіз відеокліпів показав, що послідовність наративу поєднується з наявністю персонажів та дій, візуалізованих у фрагментарному просторі та часі, за допомогою анімації та відео-зйомки. Характеризуючи сучасну візуальну мову музичних відеокліпів, слід відзначити певну тенденцію, що полягає у застосуванні інноваційних технологій для втілення творчих ідей, зокрема, цифрових технологій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Що таке візуалізація музики? URL:<http://ua.kz-lighting.com/news/what-is-music-visualization-10683422.html> (дата звернення 10.04.2022).
2. Створення перших відеокліпів. URL: <https://www.wiki.uk-ua.nina.az/Відеокліп.html> (дата звернення 10.04.2022).
3. Види мультиплікації. URL: <https://classmill.com/sch4bar/45/m/M9EQz> (дата звернення 10.04.2022)
4. Oliva R., Bidarra J., Araújo D. Video and storytelling in a digital world: Interactions and narratives in videoclips. URL: https://www.academia.edu/35541457/Video_and_storytelling_in_a_digital_world_interactions_and_narratives_in_videoclips (дата звернення 18.04.2022).

DOVZHENKO I., SLITUK O., HINEVICH R., NIKULINA A. MUSIC VISUALIZATION AND ANIMATION AS A MEANS OF IMPLEMENTATION OF DIRECTOR'S INTENTION

Modern forms of realization of the director's idea by means of animation and musical visualization are considered, the degree of efficiency of application of symbiosis of electronic form of reproduction of music and animation for figurative embodiment of creative thought, its influence on spectator perception is found out. Modern works of audiovisual art of famous performers are analyzed with the use of modern forms of embodiment of the director 's idea. According to the results of the research, a musical animated music video for the song "Ptaha Fred" by the Ukrainian band The Unssleeping was developed.

Key words: *animation, video design, video clip, music visualization, director's idea.*